

The Australian Esperantist

Numero 272

Marto-Aprilo 1992

Registered by Australia Post
Publication no. WBG 2488

Ĉefaj artikoloj:

- La Kongreso en Sidnejo (*Ray Ross*) p.3
Nekrologo: Kathe Schwerin (*Robbie Robinson*) p.8
Analoj Maloficialaj de 1991 (*Ridanta Henĉjo*) p.9
La Mankintaj Diamantoj (*Donald Broadribb*) p.12
La Biskvita Familio (*Doug Portmann*) p.16
La Atutoj de la Ambasadoro (*Ralph Harry*) p.18
Lingva Angulo (*Alan Towsey*) p.20
Seryŝev Innokentij Nikolajeviĉ (*N.P. Stepanov*) p.21
Retrokomete (*Dorothy Threlfall*) p.24
Diversaĵoj p.26

English Section

LA AŬSTRALIA ESPERANTISTO

OFICIALA ORGANO DE LA AŬSTRALIA ESPERANTO-ASOCIO

Redaktoro: Donald Broadribb, 46 Great Eastern Highway, Bakers Hill WA 6562.
☎ (09) 574 1307.

Prezidanto: Kep Enderby, 2 Phoebe St, Balmain NSW 2041.

Vicprezidantoj: Vera Payne, 36 Donegal Rd, Floreat Park WA 6014 & Max Wearing, 30 Westbury St, Hackney SA 5069.

Sekretario: Ray Ross, 41 Agnes St, Sunnybank QLD 4109.

Vicsekretario: Herbert Koppel, GPO Box 2122T, Melbourne VIC 3001.

Kasisto: Owen Loneragan, 16 Deverell Way, Bentley WA 6102.

Help-kasisto: Dianne Lukes, 26 Noll St, Toowoomba Qld 4350.

Libroservo: Tom Elliott, PO Box 230, Matraville NSW 2036.

Korespondaj kursoj: John Moore, 7 Pelican St, Emu Park QLD 4702.

P.R.O. (Oficisto pri Rilatoj kun la Publiko): Ronald Gates, MSF 2350 Wangaring, Kelly's Plains Rd, Armidale NSW 2350.

Prezidanto de la Ekzamen-Komitato: Donald Broadribb, 46 Great Eastern Highway, Bakers Hill WA 6562.

Membrokotoj: \$25 por individuo, klubo kc. \$30 por familio (ĉiuj ĉe la sama adreso). \$15 (minimume) por pensiulo aŭ studento. Bonvolu sendi vian kotizon al la kasisto.

Bonvolu avizi la redaktoron se via adreso estas neĝuste presita sur la adreslipeto, aŭ se vi ŝanĝas vian nomon aŭ/kaj adreson. Sendu ĉiujn komunik-aĵojn, artikolojn, librojn por recenzo kc. al la redaktoro. Limdato por ricevo de presotaĵoj por la venonta numero: 1 majo.

SE VI DEZIRAS LEGI PRI IO VERKU ARTIKOLON!

Jes, ĉu vi ne ofte pensis kiam vi elkovertigis vian novan ekzempleron de *La Aŭstralia Esperantisto*: "Ni vere bezonas artikolon pri..."? Do sendu tiun amatan eseon, ideon, rakont(et)on, esprimon de vidpunkto, ŝercdesegnaĵon. Ni akceptas verkojn sur 3.5-colaj diskoj IBM-kongruaj kaj Macintosh-aj, kaj ankaŭ manuskriptojn. Se vi sendas manuskripton, bonvolu atenti: la teksto devas esti klare tajpita kun duobla spaco inter la linioj. Tajpu sur nur unu flanko de ĉiu folio. Netajpitaj manuskriptoj estos malakceptitaj. (Ankaŭ tajp-aĵoj tro palaj por esti facile legeblaj.) Por konservi la lingvan nivelon de ĉi tiu gazeto la redaktoro rajtas korekti ĉiun tekston antaŭ aperigo. Laŭbezono ĝi povos esti mallongigita de la redaktoro. Ni ne povas promesi aperigon en la tuj sekvonta numero, krom se temas pri io kronologie urĝa.

LA 28a A.E.A. kaj 57-a N.Z.E.A. ESPERANTO-KONGRESO EN SIDNEJO

raportas RAY ROSS

La kongreso okazis ĉe Hawkesbury Kolegio, Universitato de Okcidenta Sidnejo, de la 11a ĝis la 19a de januaro, 1992. La Kolegio ĉijare festos la cent jaran datrevenon de sia starigo kiel agrikultura kolegio en pitoreskaj kaj historiaj ĉirkaŭaĵoj. Entute 101 aliĝis al la Kongreso, kaj 97 ĉeestis, inkluzive de 13 el Nov-Zelando, 5 el Eŭropo kaj 1 el Usono.

Inaŭguro: La Kongresprezidanto Kep Enderby bonvenigis vizitantojn, Prof-on Sweyne el la Universitato kaj S-inon Wendy Sledge, urbestro de Hawkesbury, kaj membrojn al la Kongreso. S-ino Sledge varme salutis la starigon de la Kongreso en Hawkesbury, kaj citis elstarajn punktojn pri ĝia historia regiono. Prof-o Sweyne menciis la rolon de la Kolegio ekde la tre fruaj jaroj ĝis la nuntempa situacio, kiam la Kolegio estas integra parto de la novestariĝinta Universitato de Okcidenta Sidnejo. Plej grave, li proponis eblan ligan inter Esperanto kaj la Universitato.

La kongresprezidanto invitis anojn saluti la kongreson: Por UEA kaj Nederlando, Ramona Ruig de Vries, kiu ankaŭ laŭlegis leteron de Simo Milojević, ĝenerala direktoro de UEA; por Nov-Zelando, Brian Fox; por Aŭstrio, Emil Vokal; por Francio Lucien Giloteaux kaj Gaston Cathala; por Germanio, Francisca Reisel; por Usono, Erika Vathis; por AEA, Alan Towsey; por Adelajdo, Max Wearing;

por Brisbano, Ray Ross; por la Esperanto-Federacio de Kvinslando, Gaye Phillips; por Esperanto-Ligo de OA, Vera Payne; por Tasmanio, Dudley Parkinson; por la Esperanto-Federacio de NSK, Margaret Chaldecott; por Sidnejo, Tom Elliott; por Manlio, Eunice Graham; por Melburno, Herbert Koppel; por SAT, Marcel Leereveld.

✦ **Ĝenerala Kunveno** — eroj: la propono far la fluglinio Luft-hansa, pri prezrabato por ir- kaj reven-flugo al la UK en Vieno ricevis konsideron, kaj Max Wearing pri-zorgas la detalojn, ne nur al la UK sed ankaŭ al la Pacifika Kongreso en Qindao, kaj aliaj eventoj inter Aŭstralio kaj Eŭropo. Delegitoj multe interesigis pri la UN Konferenco, ECO 92, ĉijare en Rio de Janeiro, kaj promesis sendi erojn al la grupoj en Brazilo kiuj aranĝos ekspozicion sub la aŭspicio de la du koncernaj Esperanto-Asocioj tie.

🌳 Laŭ propono de Margaret Chaldecott, memorarbo en la ĉefa alirejo de la Kolegio estis plantita ceremonie de Kep Enderby kaj Profesoro Sweyne: *Grevillia Robusta* (Silky Oak). Poste, taŭga plako certigos por la estonto pri la ligo inter Hawkesbury Kolegio kaj Esperanto.

Laŭ alia propono fare de Margaret estis memorarbo en Jerusalemo

honore al Katie Schwerin, kiu forpasis en decembro lastjare.

✠ Dum multaj jaroj Katie kaj Paul Schwerin estis elstaraj subtenantoj de Esperanto, precipe en Sidnejo.

Adelajdo akceptis respondecon pri la AEA Kongreso en 1994, gratulojn! Reklamado en *Unity* estis aprobita, kunlaborado kun la Esperanto Federacio de Viktorio, ĝis kiam la estraro povos taksu la rezultojn, kaj eblas fari pluan rekomendon.

La tri proponitaj statutsanĝoj al reguloj 5, 29 kaj 32 estis akceptitaj kaj aperos en la *Adresaro de AEA*.

Decidoj de la Estrarkunsidoj: estis decidite proponi al JAGE, ke ili aliĝu al TEJO, kaj AEA pagu ĉiujn kostojn tiurilate. Pri la Medaliono Torr, aprobita estis la propono de ELOA ke la gajninto kaj tenanto dum 1992/93 estu Donald Hughes kiu instruas al 60 lernantoj ĉiusemajne Esperanton. Por la Einihovici Premio ne estis kandidato kiu plenumas la kondiĉojn. Speciala laborgrupo, kun almenaŭ po unu el ĉiu stato, estis starigita por varbi lernantojn kaj kandidatojn el diversaj kolegioj, universitatoj kaj aliaj taŭgaj institucioj. Dianne Lukes estros la grupon. Honoraj Dumvivaj Membroj de AEA estis aprobitaj, jene: Arthur kaj Eileen Oliver, Donald Broadribb. Por daŭrigi la historion de AEA, estis decidite eldoni *Esperanto en Aŭstralio* (2) en 1995, kaj tiel dekjaraj historioj de AEA sekvos por certigi ke eroj ne malaperos dum la intervenaj jaroj. Ĉiu ŝtato/grupo (se necese) elektu analiston kies devo estas sendi al AEA

novajon jaron post jaro, por konservi tion por posteularo, per la dekjara eldono.

La estraro gratulis al Tom Elliott pro la progreso ĝisdate rilate al Esperanto-Centro en Sidnejo. Nur manko de volontuloj nebligas finfinan sukceson. Samtempe neniu kritikas iun pro tio, ĉar estas malfacile dediĉi tempon konstante.

Fakkunsidoj: Kunsidoj de UEA, kiam Alan Towsey raportis pri sufiĉe kontentiga dujarperiodo, sed, pro maljuniĝo eksigis kiel ĉefdelegito de UEA; Brian Currie nun estas la ĉefdelegito. SAT ankaŭ kunvenis, sub la estrado de Kep Enderby. Bahaanoj kunsidis, sub gvidado de John MacLeod.

Lingvaj Seminarioj: gvidis seminariojn Ray Ross (klason por komencantoj), Alan Towsey (konversacia klason), Marcel Leereveld (superan klason), Vera Payne (sesion por instruistoj).

Kunveno de NZEA: sub la estrado de la prezidanto, anoj de NZEA kunsidis.

Prelegoj kongrestemaj: Ralph Harry prezidis dum ĉi tiu grava programero; la sekvantaj kontribuis per prelegoj: Owen Loneragan, Eunice Graham, Rosalie Schultz, Marj Ellyard, Ron Gates, Vera Payne, Margaret Chaldecott. Iliaj paroladoj estas nun eldonitaj kiel aparta libro.

Invititaj parolantoj: kontribuis al la tagprogramo per diversaj temoj jene: Brian Fox, Marcel Leereveld, Emil Vokal, Rita Aargard, Eileen Olsen, Bill Olsen.

Ekskursoj: tri duontagaj ekskursoj,

kaj unu tuttaga ekskurso al diversaj regionoj kaj vidindaĵoj provizis bonvenajn oportunojn por konatigi kun la naturaj kaj konstruitaj aspektoj de Sidnejo. Postkongresaj ekskursoj: tri apartaj ekskursoj al elektitaj lokoj kaj vidindaĵoj finis la kongreson.

▲ "Kune": dum la sama ceremonio, kiam la Esperanto-memoraro estis plantita, alia memoraro, *Brachichiton Acerofolia* (Illawarra Flame Tree) nun kreskas apude, je la memor' de Pastro Tom Dunlea. Profesoro Swayne denove partoprenis en la ceremonio, kaj Kevin Smith reprezentis la komitaton surloke, je la okazo de la 22a datreveno de la morto de la Pastro.

○ *Vesperaj Sesioj*: Vespersesio aranĝita kaj estrita de Margaret Chaldecott. Ĉeestantoj el diversaj fidoj, inkluzive de Bahaanoj, el la Kongreso, kontribuis al ĉi tiu vespero. Ĉiuj ege ĝuis la prezentadon de Dennis Murphy kaj liaj pupoj. Dramo-Ŝild-Konkurso: Brisbano prezentis *Ne Kalkulu Viajn Kokidojn*, Perto prezentis *La Diluvo*. Manlio ne konkursis sed prezentis *Prov-prezenton de Spertuloj pri la "Unua Helpo"* (Sukurado).

♫ La Brisbana Kantgrupo estis la sola kiu konkursis cele la kantsildon per *Venu Man' en Mane*, *Tango Romantika*, *Fernando*, kaj *Mia Lando*. Roger Springer multe kontribuis al la distraĵoj vesperoj, per reĝisorado kaj per ludo de sakŝalmo. La Brisbana kantgrupo, kune kun Romana de Vries, Eileen Olsen kaj Phillipa Maddern prezentis tri

kantojn el la muzikdramo *Hair* ("Haroj"): "Haroj", "Amforo", "Stellumsaluton"; pup teatraĵojn *Pedro la Fiskaptisto*, *Abba Dabba*. Emil Vokal kaj Lucien Giloteaux montris lumbildojn pri Vieno kaj Bergeno. Tom Elliott gvidis "sapskatolon"¹. Kay Andersen pianludis por komunkantado kaj ĉiuj aliaj eroj dum la kongreso.

Bankedo: Robbie Robertson reĝisoris dum la Bankedo. Li proponis la toston al la Reĝino. Kep Enderby proponis toston al la Eksterlandanoj, kaj respondis Emil Vokal. Toston al la LKK proponis Brian Fox kaj respondis por la LKK-anoj Tom Elliott. La LKK konsistis ankaŭ el Les Scott, Bes Scott, Betty Cleminson, Betty Hart, Irina Timonin, Eunice Graham, Kitty Gasner, Sylvia Burkitt, Roger Springer, Eric Hart, Dorothy kaj Kep Enderby. Herbert Koppel prezentis la Dramo-ŝildon al la Pertanoj, Vera Payne akceptis la trofeon. Roger Springer prezentis la trofeon Fritz Muller Soraŭ al la Brisbana Grupo, Kay Andersen akceptis. La Medaliono Torr estis aljuĝita al Donald Hughes, el Darlington Elementa Lernejo, Vera Payne akceptis por Donald. Honor-insignojn prezentis Kep Enderby jene: al Les Scott, kiu akceptis kaj respondis; al Jean Lehane, kiu pro rompita brako ne povis ĉeesti la Kongreson — Dianne Lukes akceptis por Jean. La naciaj

¹"Sapskatolo" = Libera forumo. (Tiel nomita pro la iama uzado de granda sapskatolo kiel podio.)

himnoj de Aŭstralio kaj Nov-Zelando malfermis la bankedon, kaj komunikantado aldonis al la Esperanto etoso. La prezidanto, Kep Enderby, fermis la kongreson kaj transdonis la AEA flagon al Margaret Furness, prezidanto de la Adelajda Esperanto Societo, kiu taŭge respondis. □

ESTRARO DE A.E.A. 1992-1993

Prezidanto	Kep Enderby
Vicprezidanto	Vera Payne
Vicprezidanto	Max Wearing
Sekretario	Ray Ross
Vicsekretario	Herbert Koppel
Kasisto	Owen Loneragan
Helpkasisto	Dianne Lukes

KOMISIITOJ DE A.E.A.

P.R.O.	Ronald Gates
Biblioteko de A.E.A.	Ralph Harry
Ekzamenoj	Donald Broadribb, Prezidanto
	Fay Koppel
	Ray Ross
	Marj Ellyard, Sekretario
	Niĉjo Nicholas
Instruiloj kaj instrumentoj	Vera Payne
	Shirley Gradussov
Korespondaj Kursoj	John Moore
Korespondantoj	Betty Aulsebrook
Libro-Servo	Tom Elliott
Redaktoro TAE	Donald Broadribb
UEA Komitatano	Les Scott
Ĉefdelegito de U.E.A.	Brian Currie

PRELEGOJ PRI EKOLOGIO

La prelegoj pri ekologio dum la Kongreso estas aparte presitaj kaj sendiĝos en la formo de libro al ĉiuj ricevantoj de *La Aŭstralia Esperantisto*. Pro postuloj de la Aŭstralia Poŝto, ni ne povas inkludi ekzemplerojn en la kovertoj kun *La Aŭstralia Esperantisto*. □

LA DRAMO-KONKURSO

Unu el la plej popularaj eroj ĉe ĉiu Aŭstralia Esperanto-Kongreso sendube estas la Dramo-Konkurso. Ĝin gajnis ĝis nun Brisbane kvarfoje, Manly trifoje, Perto dufoje kaj Kanbero unufoje.

Ĉi-foje ni estis bonŝancaj, ke pro la multaj ĉeestantaj transmaraj kongresanoj, ĉef-juĝisto Herbert Koppel povis elekti internacian, tute neŭtralan, juĝistaron. S-ino Romana de Vries, el Amstelveen, Nederlando; S-ino Erika Vatis el Spokane, Usono; S-ro Gaston Cathala el Toulouse, Francio; kaj S-ro Emil Vokal (Vieno), Vic-Prezidanto de la Aŭstria Esperantista Federacio estis juĝantoj.

La konkurso komenciĝis per teatraĵo prezentita de la Brisbane

Esperanto-Societo, *Ne Kakulu Viajn Kokidojn* verkita de Gaye Phillips. Estis tre amuza teatraĵo, en kiu elstaris Ray Ross kaj Gaye Phillips.

Sekvis la Okcident-Aŭstralia Esperanto-Ligo, Perth, kiu prezentis la teatraĵon *La Diluvo* verkita de Vera Payne. Impresis la multaj geaktoroj, el kiuj elstaris Vera Payne kaj D-rino Phillipa Maddern.

La ĉeestantoj devis atendi kvar tagojn, ĝis kiam, ĉe la bankedo, Herbert Koppel anoncis la gajnton. Tiu esus la Okcident-Aŭstralia Esperanto - Ligo, Perth, kiu gajnis la konkurson per 91.5 poentoj, laŭ unuanima decido de ĉiuj kvin juĝantoj. □

MESAĜO AL LA AEA-NZEA KONGRESO

de SIMO MILOJEVIĆ
ĝenerala direktoro de UEA

Faras al mi apartan plezuron saluti viajn du kongresojn en la nomo de Universala Esperanto-Asocio. Estas aparte salutinda la fakto, ke la Aŭstralia kaj Nov-Zelanda Esperanto-Asocioj organizas ĉi tiun Kongreson kune kaj komune. Tiaspecaj komunaj aranĝoj estas relative maloftaj en la Esperanto-movado. Kial estas tiel, mi ne scias. Ni esperantistoj, kiuj proponas al la mondo la lingvon de egalrajteco kaj kunlaboro, devus lerni pli multe kunlabori ene de niaj propraj vicjoj. Gratulon al vi, kiuj donas bonan ekzemplon sur tiu kampo.

Ĉar ĉi tiun mesaĝon bonvole portas al vi s-ino Romana Ruig-de Vries, mi volas tuŝi temon, kiu bele ligiĝas al Romana. Ŝi estis tute brila sekretario de la Loka Kongresa Komitato antaŭ tri jaroj ĉi tie en Roterdamo. La temo do estas demando al vi ĉiuj:

Kiam okazos Universala Kongreso de Esperanto en via mondparto? Kun pluraj estraranoj de UEA mi tuŝis tiun demandon en la lastaj monatoj. Pluraj el ili, ankaŭ la prezidanto prof. Wells kaj la ĝenerala sekretario s-ro Jackson, favoras la ideon, ke ni

ekdiskutu kun vi la eblecojn okazigi iun el la venontaj Universalaj Kongresoj en Aŭstralio. Memkompreneble, ke en tia okazo la antaŭkongreso aŭ la postkongreso okazus en Novzelando.

Ni diskutis pri tiu temo antaŭ ses aŭ sep jaroj kaj niaj diskutoj venis en sakstraton. Mi kredas, ke tio ne estas kaŭzo rezigni pri nova provo, des pli ke en la lasta duonjaro pluraj kongresaj centroj el via lando iom sieĝas nin per la demando, kial ni ne kongresu en Aŭstralio. Mi ĉi tie havis eĉ viziton de reprezentanto de la Kongresa Centro en Adelaide. Al ĉiuj ili ni klarigis, ke la vojo inviti

Universalan Kongreson iras tra nia landa asocio.

Kiel vi verŝajne scias, ni jam plenigis nian kongresan kalendaron ĝis inkluzive 1996. Ni do parolas pri iu jaro ekde 1997. Ni volonte venos amase al via lando. Ĉu vi pretas akcepti nin? Kompreneble, mi baldaŭ ekstraktos ĉi tiun demandon kun la du landaj asocioj, sed ne estas malbone, se vi jam dum via komuna kongreso iom priekzamenus la ideon.

Kun multaj bondeziroj por la labora kaj nelabora (ofte pli grava) partoj de via Kongreso. Havu tre prosperan 1992! □

Kathe Schwerin †

verkis ROBBIE ROBINSON

Mi unue renkontis S-inon Schwerin antaŭ 26 jaroj, kiam mi aliĝis al la Manlia Klubo kiel progresinto, post komenca kurso en Redfern. Tiutempe ŝi kaj la kara edzo Paul zorgis pri progresantoj kaj allgradaj kursoj, kaj ĉiun jaŭdon ili entreprenis la longan vojaĝon per pramoj de Norda Sidnejo ĝis Manlio. Ili tre bone scipovis la gramatikon de la internacia lingvo, kaj la internacian parolmanieron de meza Eŭropo, ĉar ili ja estis veteranoj de la movado.

La unuan lingvaĵon, kiun mi tralegis en Esperanto, estis broŝuro titolita Gaja Leganto en Esperanto. Ĝi estis taŭga helpilo por la progresantoj, ĉar la lingvo estis simpla kaj senerara. Estis necese tralegi nur kelkajn frazojn por ricevi tujan rekomendon per kompreno de amuzaj ŝercoj.

Post la morto de la kara edzo, S-ino Schwerin translokiĝis al apartamento por gemaljunuloj, sufiĉe apud la Stanton Biblioteko en Norda Sidnejo. Mi kutime renkontis ŝin tie, ĉar tre plaĉis al ŝi piediri la mallongan distancon por tralegi germanajn kaj francajn librojn. Ĝis la fino, ŝi aspektis vigla kaj parolis inteligente.

Elkore, ni Esperantistoj povas diri:

"Adiaŭ, Kanojo, multan dankon pro viaj dumjaraj kontribuoj."

[Mallongigita el Telopeo, Februaro 1992]

ANALOJ MALOFICIALAJ DE 1991

de RIDANTA HENĈJO

En la jaro 1991 estis denove granda kresko de turismo en la mondo, super ĉio el la oriento al la okcidento kaj inverse.

Frue en la jaro dekmiloj da aglolandanoj, kun normanda ĉiĉerono, kaj ankaŭ multaj brutoj kaj aliaj komunumistoj vizitis la sudan arbaron ĉar ili interesiĝis pri kajtoj. Antaŭe estis irinta amasa fluo de turistoj el Interriverlando al Kajtio kaj la kajtoj flugis al la suda arbaro. Kiam venis la agloj estis brilaj fajrartaĵoj. Sed pro dezerta ŝtormo ĉiuj devis pluiri al Interriverlando kaj Kajtio. Dume pro daŭra premo fare de la Sadisma Husaro, okazis nova turista fluo de krudaj nomadoj en Kurtion. Sed la kurtenoj ne ŝatis tiom da turistoj, kaj la restado de la krudaj paŝtistoj estis kurtigita. Ili devis reveni al Interriverlando por serĉi azion en la montoj.

Tiam komenciĝis turistaj vojaĝoj fare de oficistoj de Unuiĝintaj Nacioj, kiuj venis al Riverlando por ludi diversajn ludojn. La aglolandanoj preferis la golfon, la ŝatatan ludon de ilia prezidento, Georgo Arbusto, kiu ofte ludas sur sia persona golfejo. Poste grupo da Unanoj ludis longan ludon de kaŝado-serĉado en Interriverlando. Estis ankaŭ multaj turistoj, kiuj preferis la krozaĵon sur la maro. Kelkaj el Kangurulando prezentis laman teatraĵeton sur sia ŝipo. Estis tiom da turistoj, ke estis malfacile por la ŝipoj de Interriverlando mem

navigi. Bedaŭrinde ankaŭ oni lasis iom da nafto flui en la maron, kaj multaj birdoj kaj fiŝoj mortis, tiel ke la turistoj preferis iri hejmen. Kelkaj homoj el Interriverlando iris per aviadiloj en najbaran Persikolandon. Persikoj estas tre fieraj persanoj, kaj ili longe gastigis la aviadilojn kaj ties pasaĝerojn, kaj ankaŭ la pilotojn.

En Urslando la Gobiĉefo, kiu laboregis por doni al ĉiu glason nekostan, supozeble da vodko, kaj transportadon per ies troigo, havis someran libertempon, kun sia familio, en la Krimejo. Oni proponis al li, ke li daŭrigu sian restadon tie senfme, sed li preferis reiri al la ĉefurbo, ĉar lia edzino ŝatas muskovitojn. Bonŝance lia amiko, Borso, la Prezidento de la Ursa Respubliko sukcesis aranĝi bonvinon. Kaj multaj turistoj el Brutio kaj el Aglolandano venis por aŭskulti liajn aventurojn en la Krimejo.

Fakte en la Malnova Mondo estis multaj turistaj fluoj. Urslandanoj, precipe samkredanoj de Zamenhof, amase vojaĝis al la promesita lando. La problemoj estis, ke la indiĝenoj ne ŝatis la turistojn kies vizitoj ŝajnis daŭrigeblaj, kaj ili organizis infanan movadon. La alpistino junularo ĵetis botelojn da malbona vino aŭ donacis multufajn koktelojn al la ursaj turistoj. Eĉ agla bakisto, kiu ofte vizitis la Sanktan Landon, ne sukcesis organizi tagmanĝon, kiun la Alpistinoj konsentus tie partaĝi kun la ebruloj. Sed poste li ja aranĝis bankedon je

nomada rido en la Ebria Duoninsulo, kie la alpistinoj, la ebruloj kaj la arbaranoj parolis unu al la alia. Sed ĉiam la Hara Fato, estro de la poloo-teamo, insistis, ke oni ne konstruu hotelojn en la arbaraj landoj por la turistoj el Urslando.

La homoj de Litanio, Latunio kaj Estraranio kiuj ĵus anoncis sian sendependecon, decidis organizi sian propran turistan servon. Multaj vojaĝis al Aglolando por partopreni en la kunvenoj de UN. Ili petis, ke la baltaj statoj fariĝu tabljaj ŝtatoj, kaj ke oni provizu al ili la necesajn financajn rimedojn por organizi taŭgajn gastigejojn por turistoj.

La brutoj ankaŭ multe vojaĝis. Ilia nova ĉefo, majora poliŭkisto, plurfoje vizitis Ursion kaj ankaŭ tre ĝuis la pekinanojn kiuj tute ne estas pekulinoj *By Jingol* Por helpi la turistan komercon de la brutaj kelonio, en Honorkongo li konsentis pri nova flughaveno. La honorkonganoj havis balotadon por aprobi la novan aeroporton, sed ili jam havis tro da turistoj, ĉefe el Vetamantejo. Ili timis, ke estos eĉ pli da turistoj kiam la brutoj forlasos sian kelonion. Fine la brutoj persvadis la vetamantojn konsenti, ke iliaj 50 000 turistoj iru hejmen iom post iom, vole nevole. Tiel la migrena problemo de Honorkongo ĉesis.

El Blanklando iris granda turista fluo en la somero per ŝipoj trans la hadriana muro al la lando konsiderata esti talio de Eŭropo, sed la talianoj ne ŝatis tiom da malriĉaj turistoj, kiuj ne povis pagi la hotelkontojn ĉar ili ne havis blankajn

ĉefojn kun si. Oni insistis, ke la ŝipoj reiru al Blanklando. Tamen kelkaj blanklandanoj ludis en la stadio dum la restado.

Estis iom da turistado eĉ en la Karabena Maro. El la Hejtila Respubliko multaj turistoj ekvojaĝis al Aglolando, sed la ŝipoj erarvadis kaj alvenis al Kastorlando, kie ili loĝadis en tendejo afable provizita de la agla armeo. La fidela Kastoro mem ne vojaĝis, ĉar ne restis ruĝaj prezidentoj por lin inviti.

Dank' al la klopodoj de la Ministro pri Eksterlandaj Aferoj de Kangurulando, turistoj denove vizitis Kampaĉejon. La Eta Princo, Setanuko, revenis por daŭrigebla restado en sia restaŭrita palaco. La ĉefo de la ruĝaj kimeroj havis du tre mal-longajn vizitojn, antaŭ la fino de la jaro sed li ne trovis bonan vinon kaj ne ŝatis la bruon. Kelkaj kanguruoj ankaŭ alvenis, por helpi pri la organizo de diskreta baloto.

La kanguruoj ĉefe saltadis interne de sia kontinento kaj ne ricevis multajn gastojn pro la ekonomia krizo. Sed sufiĉe grava fluo de turistoj okazis la lastan tagon de la jaro kiam amaso de aglolandanoj, inter ili la familio Arbusto venis al Kangurulando por spekti la fajr-artaĵojn super la haveno, kaj por bonvinigi la Novan Jaron. Ili renkontis ankaŭ la novan ĉefministron, Paŭlo Kitio (sekvanto de pavo kaj akcipitro). Lia edzino Anjo estas bela lingvisto kaj povis interpreti inter la agloj kaj la kanguruoj. Eĉ kvankam kompaspo perdiĝis kaj nova strio prokrastuĝis, la

grupo de kelkcent sukcesis alteriĝi en la sidejo sur la du strioj de la flughaveno. Nur la verduloj kaj terkulturistoj protestis, kaj kriis: For la algoj, for la agloj, kaj (en ne kulturita versio de bruta proverbo): "Bonan vinon ne bezonas arbusto".

Kaj en Esperantujo, kiel kutime, la turistoj flugis amase el ĉiu kontinento al la Universala Kongreso en Begino en Nordio. Oni eĉ bonvinigis ŝipon el Orientio, kiu

venis sen la necesa ruĝa rubando. La ĉefa decido de la Aferkunsido estis kunvoki la verdstelanojn amase veni al vino en 92.

(La analisto petas pardonon pro la multaj eraroj, kiujn faris lia nova, unua, komportilo, kaj esperas, ke ĉiu trovos almenaŭ iom da amuzo en la raporto. Plendojn oni sendu al la Tutmonda Esperantista Ĵurnalista Asocio (TEĴA) por eldono en *Internacia Ĵurnalista*.) □

ALDONO AL LA LIBROKATALOGO 1992

- 761: *Aertumo*. Flavio Fonesca. Kasedo. "Eĉ Se, Samideanoj, Reciproka Ŝtelo", k.a. \$28.00.
- 118: *Eseoj V (Kaj la Ceter' Nur Literaturo)*. Gaston Waringhien. 350p., broŝ. \$29.00.
- 838: *The Esperanto Movement*. Peter G. Forster. 411p., bind. \$40.20.
- 682: *Esprimo de la Sentoj en Esperanto*. Edmond Privat. 60p., broŝ. \$7.70.
- 887: *Festoj de Kristnask'*. Kasedo. "Sankta Nokt', Boaco, Sankta Nikol', Stelo de l'Dezir", k.a. \$24.30.
- 338: *Folioj de Mia Memoro*. Amzejev, Ĵomart/Gerlaĥ, Nataŝa. Kasedo. "Nia Vivo, Aŭskultu Min, Telefon', Vi kaj Mi, Frua Mateno" k.a. \$26.00.
- 689: *Frosta Nokto*. Bakin. Familia tragedio dum 1944-45 en Chongqing. 300p. bind., \$9.00.
- 688: Insigno #11 Broĉo "ESPERANTO universala lingvo". 37mm. \$1.50.
- 278: *Internacia Komerca Ekonomia Vortaro*. 11-lingva. \$52.60.
- 616: *Kiel Diskonigi Vian Asocion*. UEA. 24p., vink. \$2.80.
- 041: *Kisa Malsano*. Claude Piron. 78p., broŝ. \$10.20.
- 331: *Look Sharp: Ĝeneralaj Sciigoj*. Stefan MacGill. 36p., broŝ. \$7.60.
- 437: *Meznokta Metropolo*. Krys Ungar. 110p., broŝ. \$15.40.
- 777: *Montara Vilaĝo*. Chun-Chan-Yeh/William Auld. Ĉina. 264p., bind. \$7.50.
- 700: *Ribelo Kontraŭ la Ĉiela Palaco*. Tang Deng. Kolorilustrita fabelo. 184p., broŝ. \$1.50.
- 329: *Romeo, Julieta kaj la Tenebro*. Jan Otcenasek. Stafeto-serio. 175p., broŝ. \$7.70.
- 447: *Sallego Trans Ĵarmiloj*. Jean Forge. Nova eldono de klasika Esperanta romano. 196p., \$7.70.
- 242: *Speciala Premio*. Ĉinaj rakontoj. 117p., broŝ. \$2.10.
- 590: *Tiel Diru*. Eld. SAT. 127p., broŝ. \$9.30.
- 552: *Verkaj de Verda Majo*. Ĉina. 501p., bind. \$8.00.
- 432: *Vojo al Feliĉo*. Huberto Rohden. Spirituismo. 90p., \$3.50.

LA MANKINTAJ DIAMANTOJ

noveleto de DONALD BROADRIBB

Lunde: Mi sidis en mia fotelo, ripozante iom antaŭ ol komenciĝos la venanta konsulthoro. La paciento estos mia delonge terapiata skizofreniulino Margareta. Kiam ŝi komencis konsulti min antaŭ tri jaroj mi trovis ŝin ĉarma, afabla, kaj ofte tre bon-senca persono, malgraŭ ŝiaj oftaj halucinoj. Dum niaj konsulthoroj, tri-foje dum ĉiu semajno, mi klopodas firmigi en ŝi naskiĝantan kapablon distingi inter realo kaj halucina imago. Kaj iom post iom mi sukcesas.

Hodiaŭ Margareta evidente estis tre ekscitita. Apenaŭ ŝi ek-sidis, ŝi komencis iom neklare paroli:

"La diamantoj...ĉu halucino aŭ realo?...ili reaperis." Parolante ŝi estis videble angora, kutima stato dum skizofrenio. Mi atendis ke ŝi plu parolu. "La egiptaj diamantoj ... ili mankis ... mi tion diris al vi jam antaŭ longe, ĉu ne? ... sed ili ne mankas, ili sidas sur sia breto en la ripozĉambro." Ŝi parolis kvazaŭ-panike, spiregante inter ĉiu vortgrupo.

Mi bone memoris la "egiptajn" diamantojn. Laŭ pretendo de la patro de Margareta, eminenta arkeologo en Perto, iujn diamantojn laŭdire el la antikva egipta civilizacio trovis arkeologo en 1902. Ili estis malaŭtentikaj, kompreneble. La antikva egipta kulturo ne konis

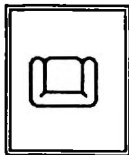
diamantojn. La trovo tamen ekscitis la trovinton, kiu multe fanfaronis pro la neatendita trovo. Li malpli fanfaronis kiam juvelistoj ekzamenis la "diamantojn" kaj konstatis ke ili estas senvalora vitra falsajo. Dum pluraj jardekoj la falsitaj diamantoj malaperis el la arkeologia memoro de la publiko, sed en 1970 ili subite reaperis kiam ido de la trovinto prezentis ilin kiel donacon al la Perta profesoro pri arkeologio, la patro de

Margareta. Ricevinte la "diamantojn", ŝia patro diskonigis ilian historion al ĵurnalistoj.

"La pseŭdodiamantoj donitaj al via patro gratule pro via naskiĝo? Jes, mi bone memoras ilin," mi diris.

"Pseŭdodiamantoj, jes ... mi scias ... tial estis strange ke iu volis ŝteli ilin. Sed ni eraris, ili ne estis ŝtelitaj, ĉar ili plu sidas sur la breto." Margareta parolis per malsinkonfida tono, kian ŝi kutime uzas kiam ŝi estas necerta pri la realeco de iu vidiĵo.

Mi gratetis mian kapon kaj pensis. La "diamantoj" estis relative bone faritaj sed plene falsitaj, valorantaj maksimume eble kelkdek dolarojn. Tial ili ne estis asekuritaj. Sekve, en 1990, kiam ili malaperis el la domo de la patro de Margareta, la polico ne tre fervoris serĉi la ŝtelinton. Nur Margaretan tre trafis la perdo, ĉar ŝi sentis kvazaŭ iu atencas ŝian vivon.

Ilia ekapero ja signis ŝian naskiĝon, do, tiel rezonis ŝia menso, ilia ekmalapero sendube signas ŝian morton. Sed, kompreneble, ŝi ne mortis, kaj iom post iom ŝi kaj mi sukcesas restabiligi ŝiajn emociojn pri la afero.

"Do," mi klopodis kompreni la aferon. "La paro da ŝtelitaj diamantoj nun reestas en sia antaŭa pozicio en la domo, kaj vi demandas al vi kaj al mi ĉu eble ilia malapero estis halucino, ke ili ĉiam restis tie?"

"Jes. Mi iam vidis televidan programon en kiu hipnotisto kredigis al kliento ke sur tablo troviĝas nenio eĉ kvankam oniaj okuloj facile vidas sur tiu tablo sukerujon." Margareta memorigis min pri temo kiun ni jam antaŭ longe diskutis dum du-tri horoj, ĉar ĝi estis bona ekzemplo de tromphalucino kian ŝi fojfoje spertis.

"Sed ne povas esti tiel," mi komentis. "La polico ja ne tre serioze pritraktis la ŝtelon, ĉar temis pri tiel senvolora ŝtelaĵo. Sed ili ja konstatis ke ŝtelo tute sendube estis okazinta — ke sendube iuj buboj volis imponi al iuj amikoj per sia tiel ŝtelita arkeologia pseŭdotrezoro."

"Se do ili estis ŝtelitaj, kiel povas esti ke ili plu troviĝas sur la breto en la domo?" Margareta kontraŭis. "Mi estas konvinkita ke ili ĉiam estis tie, ke mi nur imagis ilian malaperon."

"Ĉu iu diris tion al vi?" Mi ekpensis ke eble iu fiŝcermulo volas trompi ŝin.

"Neniu diris al mi. Mi vidis ilin kiam mi eliris celante veni al jena nia konsulto." Margareta parolis tre cert-miene.

Mi prenis la telefonon kaj ciferumis celante paroli kun ŝia patro. Estis somero, li ne instruas klasojn nun, sed prilaboras sian planatan libron pri moneroj babiloniaj. Post kelkaj momentoj li respondis. Jes, la pseŭdodiamantoj vere reaperis. Ne, li ne scias kial nek kiel. Eble la ŝtelintaj buboj hontas pri sia krimeto kaj decidis malŝteli ilin. Ja ne gravas. Se ŝtelisto volus ion valoran, ja estas tre valoraj, asekuritaj trezoroj en la domo, sed neniu tuŝis ilin. Mi dankon diris kaj ĝisis.

"Do klaras ke ne temas pri halucino," mi raportis al Margareta. "Ili vere estis ŝtelitaj, kaj nun vere reestas en sia loko. Mi ne scias kial tio okazis, sed ĝi ja vere okazis."

Margareta ekmalstreĉiĝis, kvazaŭ senigita je granda ŝarĝo. "Do mi ne bezonas pli da flufenazino,¹" ŝi diris, kontente.

La reston de la horo ni diskutis ŝian aktualan problemaron ĝeneralan.

Merkrede: Margareta venis akurate. Sidiginte, ŝi malfermis sian saketon kaj transdonis al mi la pseŭdodiamantojn. "Por ke vi pruvu al mi ke mi ne halucinas," ŝi diris. "Sed eble tiu pruvo mem estus halucina."

Tipa skizofrenia parolaĵo. Mi komentis ke ŝiaj halucinoj kutime estas plenaj de teruro, sango, kaj

¹Medikamento uzata por severe skizofreniaj pacientoj. Margarita ricevas injekton de flufenazino ĉiun trian semajnon, normalan dozon por "normala" skizofreniulo.

murdo, ne de pseŭdodiamantoj.

"Sed povas esti ke mi komencas novan etapon en mia skizofrenio," ŝi protestis.

Mi respondis ke tio estus konsiderinda nur se ŝi eble provas trompi min, por tiri min en la saman halucinon.

Sekvis iom da diskuto pri la "nodo" (laŭ la konceptaro de la psikanalizisto R. D. Laing) dismalimplikenda: ĉu eblas ke oni halucinas ke oni halucinas? — tia diskutado estas unu el la mensludoj plej amataj de Margareta.

Mi zorge ekzamenis la pseŭdodiamantojn kaj komparis ilin kun foto publikigita kiam ili malaperis antaŭ unu kaj duona jaroj. Estis klare ke temas pri la samaj objektoj.

"Jen la kodnumero sur la mal-supro" Margareta indikis al mi.

Mi rigardis, per lupeo, kaj klare vidis la klasifikan numeron: ED382-69, kiun surgravurigis la profesoro kiam li ordigis sian kolekton.

"Sed tiu kodnumero ne aperas en la originala foto kiu troviĝas en la fotaro montranta miajn naskiĝdonacojn," objetis Margareta.

"Ĉu?" mi demandis. Margareta denove malfermis sian sakon kaj transdonis al mi fotolibron pri ŝia naskiĝo. Mi zorge rigardis la foton, iom pensis, kaj diris: "Verŝajne via patro nur gravurigis la kodnumeron poste, kiam li klasifikis siajn arkeologiaĵojn kaj asekurigis ilin.

"Tamen," mi pludiris, "se vi volas, mi portos la 'diamantojn' al juvelista amikino mia por ke ŝi zorge ekzameni ilin."

Margareta kapjesis.

Do, dum la vesperiro al mia domo mi haltis ĉe la domo de mia amikino, por lasi ĉe ŝi la "diamantojn" por eksperta takso. Ŝi estis konsultita de la asekurkompanio antaŭ jaroj, kiam la profesoro decidis akiri asekuron por siaj posedaĵoj.

Sendube vi jam divenis la rezulton. Mia amikino post zorga ekzameno deklaris ke la nunaj "pseŭdodiamantoj" estas tute malpseŭdaj. "Mi eĉ kuraĝas deklari," ŝi duonserĉe diris, "ke ili estas eksperta kopio de la malaŭtentikaj, pli lerte farita ol mi iam vidis antaŭ nun."

Do jen la dilemo, ĉu ne? Kuŭme krimisto ŝtelas aŭtentikajn juvelojn kaj anstataŭigas ilin per malaŭtentikaj. Ne inverse. Kial oni tranĉus aŭtentikan diamanton tiel ke ĝi estu kopio de falsita malaŭtentika ekzemplero?

Mia amikino estis tute konfuzita, kaj ankaŭ mi mem. Ni tuj telefonis la profesoron, kiu estiĝis, kompreneble, eĉ pli perpleksita ol ni.

La solvo aperis nur kelkajn semajnojn poste. La profesoro, patro de Margareta, petis konsulthoron kun mi. Mi supozis ke por diskuti Margaretan kaj ŝian plu boniĝantan staton. Ĉar kvankam ankoraŭ skizofrenia, ŝi bezonas nun malpli grandan dozon da flufenazino kaj ŝia kapablo, sub la influo de la medikamento, distingi inter fantazio kaj realo nun fariĝas multe pli forta.

Sed ne, tuj kiam li alvenis, estis evidente ke la profesoro volas diskuti sin mem. Lia konscienco komencas piketi lin.

WINDOW ON THE WORLD

"GO": This oriental game is the speciality of the International Esperantist Go League, which is sponsoring its Third International Correspondence Go Tournament which began in January this year. For information, contact Matthias Reimann, Platz der Freiheit 20, D/O-5503 Ellrich, Germany.

The Greens: The Second Congress of the Green Party of Ukraine, meeting in Ternopil in early June last year, adopted a resolution calling for the use of Esperanto for international communication among Green parties, and has invited the Ukraine Esperanto Association to actively collaborate in this goal.

At the same time the Sixth International Congress of Green Parties, meeting in Zürich, Switzerland, accepted Esperanto as an official language alongside English, French and German, and for which simultaneous interpretation service is available (!).

The Verdula Esperanto-Asocio ("Green Esperanto Association") was founded to coordinate activities of national Esperantist "Greens". Secretary: Alberto Menabene, Via Monti Sibillini 3, I-00141 Rome, Italy.

Tourism in Mongolia: -- The Ayan Turisma Servo has been established in Ulaanbaatar, the capital city of Mongolia, in collaboration with the Juulchin/Zuulchin Tourism Company. The new Esperantist tourist service caters for tours, lodging, Esperanto speaking guides, etc. not only in Ulaanbaatar but in various parts of Mongolia. Address: Tz. Batzaya, PO Box 57, Ulaanbaatar 211110646, Mongolia.

Esperanto Radio: Incomplete statistics indicate that Esperanto programs on public radio stations (primarily short wave) were regularly broadcast in/from twelve countries in 1991: Austria (Vienna), Brazil (regional only: Rio de Janeiro and Sorocaba), China (Beijing), Cuba (Havana), Esthonia (Tallinn), Hungary (Budapest), Italy (Rome), Lithuania (Vilnius), Poland (Warsaw),

Switzerland (Bern), the Vatican and Yugoslavia (Zagreb). 4531 broadcasts totalling 1713 hours were counted. They ranged from a high of two hours per day from China to a low of four two-minute broadcasts a week from Vilnius. The major broadcasters were Beijing, Bern, Havana, Vienna, and Warsaw. Overlooked in the statistics are the weekly Esperanto programs in Melbourne and Paris, and presumably other local stations. The decline in the total hours broadcast (2072 hours in 1990) was due to a drop in broadcasting hours by Radio Warsaw from 871 hours to 486.

Scholarly Studies: A new "Ivo Lapenna Foundation" has been established to make grants available to university students who in the preceding year have successfully completed Honours, MA or PhD theses on Esperanto from a linguistic viewpoint "in the spirit of L.L. Zamenhof and Ivo Lapenna". Dr Zamenhof was the founder of Esperanto in 1887. Prof Lapenna was Professor of Law at London University for many years. The first grant was given in 1992. Requirements for the grant in future years are available from Peter Zacho, N rreg rdsvej 91, DK-2610 R gdovre, Denmark.

The 65th Congress of S.A.T. (Sennacieca Asocio Tutmonda = "Nationless Worldwide Association") will be held in Kaunas, Lithuania, August 5-18, 1992. Interested persons may contact Justice Kep Enderby, 2 Phoebe St, Balmain NSW 2041.

 Lost in translation. A joke taken from a special English-language edition of *Sibirskaya Gazeta Weekly*, July 1991. "The tenth year of perestroika. A man is standing in the long line for canine meat. On his approaching the counter the shop assistant says loudly, 'Only the seventh sort of this meat remains on sale; the rest is sold out.' Poor buyer utters a sigh and asks to weigh out two kilograms, for there's nothing at home all the same. On his coming home his wife starts screaming, 'What is it you've brought? There are only wooden chips here!' Indignant the man rushes back to the store. 'What have ye sold me?' 'Why, don't you know the seventh sort of canine meat is cut with kennel

only?'

(From *ELNA Update*, 4/1991.)

San Francisco State University Summer 1992 Program in Esperanto
June 29-July 17. Sponsored by the Esperanto League for North America. Courses will be held on five levels: (ESP 594) *Beginning Esperanto* Welcome to Esperanto (3 units) — Specific training in standard spoken and written Esperanto for students completely new to the language. (ESP 595) *Intermediate Esperanto I* Gaining Confidence in Esperanto (3 units) — conducted in Esperanto, stressing conversational ability. (ESP 596) *Intermediate Esperanto II* Esperanto in Practice, Language & Literature (3 units) — discussions based on readings; opportunity to work in the computer laboratory. (ESP 597) *Advanced Esperanto* Esperanto Literature, Language, and Culture (3 units) — Entirely in Esperanto. (ESP 699) *Independent Studies* Directed Studies in Esperanto (3 units) — Participation is limited to students who have already studied intermediate or advanced Esperanto at SFSU. (ESP 598) *Methods of Teaching Esperanto* (optional 4th unit), to be taken only in conjunction with ESP 596 or 597.

Fees: Course, US\$309 for 3 weeks (3 units). For 4th credit add US\$103. Housing, US\$400 for three weeks (plus 1 meal daily obligatory US\$120, 3 meals daily US\$360). The SFSU Fellowship Fund of the Esperanto League for North America can provide partial financial support for needy students in the program. For information about courses, fellowships, housing and application forms contact Cathy Schultze, 410 Darrell Road, Hillsborough CA 94010, USA.

✦ *Planning Esperanto travel in 1992?* E.g. To the San Francisco State University summer school 29 June — 17 July; Universala Kongreso in Vienna, 25 July — 1 August; Pacific Regional Esperanto Congress in Qingdao, 17-22 August. Esperanto Travel, c/- Max Wearing, 30 Westbury Street, Hackney SA 5068 can offer three itineraries, prices now offered if a minimum of ten bookings are made with the same agent: 1. Sydney (Melb/Ad/Perth/Bris) — Tokyo — San Francisco — Prague or

Vienna — Beijing — Qindao — Beijing — Tokyo — Sydney (Melb/Ad/Perth/Bris) An up to 12 months ticket with Japanese Airlines, Lufthansa and China Airlines, \$2885.00. 2. Sydney (Melb/Ad/Bris) — Vienna — Beijing — Qingdao — Beijing — Hong Kong — Sydney (Melb/Ad/Bris) an up to 12 months ticket with Lufthansa, China Airlines and Cathay Pacific, \$2935.00. 3. Sydney (Melb/Ad/Bris/Canb) — Vienna return with an additional stopover (e.g. London, Prague, Warsaw), an up to three months ticket with Lufthansa, \$2230.00. 4. Sydney-Qingdao return, an up to three months ticket with China Airlines. \$1570.00.

In Poland the tenth annual Esperanto Arts Festival (Artaj Konfrontoj en Esperanto, [ARKONESO]) was held in Poznań Oct. 18-20, 1991. The theme was "Cultural diversity — the basis for co-existence or for conflict?" Featured were a drama *Wolfgangeral* by Gunnar Gällmo (Sweden), the "Harmonio" Youth Ensemble from Smolensk (CIS), the "Espero" Singing Group from Kozalin, "musical poetry" on Saint Francis' love of nature by the J. Badowska-Muszynska, and a trip through Polish poetry by Lidia Lugeza. But financial difficulties have taken their toll here as in the other one-time Eastern Block countries: "Unfortunately, full participation with meals was too expensive for many of those attending (half a month's wages!)." It is unlikely that the Arts Festival can be held this year, because of the financial uncertainty, and the local Orbita Cultural Centre is likely to have to close though lack of finance.

60 *Action E3* is the name of an international Esperantist endeavour, now 25 years old, to provide professional eye treatment and glasses to sufferers in the third world. One of their most successful projects, despite many setbacks, has been in Ethiopia. Funds to make it possible to continue to provide eye care and prescription glasses are urgently needed. Contact Agado E3, Henegouwenlaan 35, 1966 RH Heemskerk, Netherlands.

Ekologio, ("Ecology") is the name of a book containing this year's talks on the subject at the combined Australian and New Zealand Esperanto Congress held in Sydney in January of this year. A free copy is being sent to all subscribers to *The Australian Esperantist*.

"Mi mem ŝtelis la diamantojn," li diris post pluraj paŭzoj.

"Vi ŝtelis...kiujn? La pseŭdo-diamantojn, aŭ la aŭtentikajn?" mi demandis.

"Ambaŭ. Dufoje, efektive."

Tiu deklaro vere mistifikis.

"Kiam mi estis juna," diris la profesoro, zorge kaj malrapide elektante siajn vortojn, "min ofte ĉagrenis vidi la trezorojn kiuj iras al muzeoj — kaj, ni estu honestaj pri tio, ne ĉiam al la rajthavantaj muzeoj. Ofte muzeoj subaĉetas arkeologon, aŭ nacian oficialulon, por ke trezoro laŭrajte apartenanta al la nacio kie ĝi estis trovita iru al ili kaj ne al la nacia muzeo konforme al la leĝoj. Kaj pli ol unufoje mi vidis arkeologon enpoŝigi tre valorajn trovaĵojn."

"Kaj vi trovis ĉi tiujn diamantojn kaj simile enpoŝigis ilin?" mi konkludis heziteme. "Kaj la tuta historio de la originala trovo en 1902 estis elpensado via? Kaj neniun donis ilin al vi en 1970, vi mem aperigis ilin el kaŝejo? Sed kiel vi, aŭ iu alia persono, povus trovi falsitajn diamantojn en antikva egipta tombo?"

"Ne, vi ne komprenas," li diris. "Antaŭ la Dua Mondmilito, dum mi ankoraŭ estis juna, mi partoprenis en arkeologia ekspedicio. Iu arkeologo...nuntempe jam mortinta...venis al nia bivako kaj mi...nu, mi estis tiam tre juna, sci...mi traserĉis lian valizon dum li estis for, unu tagon. Kaj en la valizo mi trovis...diamantojn. Ne el egipta deveno, evidente. El hinda. Mi ne scias de kiu periodo...hindaj diamantoj estas speciala fako, kaj mi ja ne povis

demandi la havinton!"

"Do kiam tiu arkeologo trovis la perdon de siaj diamantoj — ĉu ili estis aŭtentikaj aŭ falsitaj?"

"Aŭtentikaj, kompreneble. Neniu volus kontrabandi senvalorajn imitaĵojn. Nu, kiam li trovis la perdon, mi jam estis tre malproksima...mi ja ne restis tie. Kaj li, nu, li ne povis raporti al la polico la perdon de ŝtelita kontrabandaĵo, tio ja estus klaŭnaĵo!"

"Sed mi estas konfuzita," mi objektis. "De vi oni poste ŝtelis falsitaĵojn, ne aŭtentikajn diamantojn."

"Vi pravas, sed 'oni' ne faris tion, mi mem faris."

"Sed kial?" Mi plu estis senkomprena.

"Nu, mi apenaŭ povus ekspozicii kontrabandajn diamantojn en mia domo, ĉu? Do mi farigis lertan kopion kaj en 1970 tion montris al la mondo. Estis amuze, rigardi kaj legi la komentojn de tiel nomataj 'ekspertoj' kiuj en la revuaro diskutas la 'donacon'. Mi planis, kompreneble, sekrete anstataŭigi ilin per la aŭtentikaj diamantoj post kelkaj jaroj. Tiel la tuta mondo plu kredos ke la veraj diamantoj sur mia breto estas la falsitaj."

En mi ekbrilis lumeto de kompreno. "Sed dum oni diskutadis kaj volis ekzameni la falsitajn, vi ne povis enlumigi aŭtentikajn kiujn vi ŝtelis."

"Ĝuste tiel. Mi do kaŝis ilin en banka sekurejo."

"Kaj," mi ankoraŭ pli komprenis, "post tiom da jaroj onia interesiĝo jam delonge antaŭ nun forvaporigis kaj vi povas sentime anstataŭigi ilin per la aŭtentikaj, ĉar la tuta mondo

kredas ilin falsitaj."

"Tiel," li diris.

"Sed kial mistere vi malaperigis la falsitajn el via domo? Tio estis danĝera ago. Oni ja dispublikigis la raporton pri la nova, falsita 'ŝtelo', kaj tiel reŭiris atenton al vi."

"Nu, tio okazis efektive pro akcidento. Mia edzino eniris la domon ĝuste dum mi entreprenis anstataŭigi la falsitajn per la aŭtentikaj. Mi ja ne povis ekspliki al ŝi, do mi rapide enpoŝigis ambaŭ juvelparojn kaj diris al ŝi ke mi ĵus trovis ke oni ŝtelis ilin."

"Ahhh. Do tial la diamantoj devis manki sur la breto dum iom da tempo, por pruvi al ŝi la ŝtelon." La lumo de kompreno komencis fariĝi fajro.

"Ĝuste tiel. Kaj antaŭ kelkaj tagoj

mi decidis ke nun estus sendanĝere plenumi mian originalan planon kaj reaperigi la 'diamantojn' sur la breto, sed ĉifoje aperigi la aŭtentikajn kaj ne la falsitajn."

"Mi plu ne komprenas unu parton," mi diris. "Kial fari ĉion ĉi, se vi neniam povos asekurigi aŭ vendi la diamantojn? Kian valoron ili havas por vi, sur la breto?"

"Mmm. Ja estas tre kontentige povi montri al vizitantoj verajn multvalorajn diamantojn, sed trompi per deklaro ke ili estas nur senvaloraj kopioj, ĉu ne? Kia amuzo!"

Nun mi komencis kompreni pro kio Margareta frenezigis.

[Aŭerto al la leganto: ĉi tiu rakonto estas plene fikcia, kaj estas bazita sur neniuj veraj eventoj. — DE.] □

LA BISKVITA FAMILIO

esperantologia studo, de DOUG PORTMANN

[Resumo de artikolo aperinta en la angla lingvo en *esperanto/USA* 1991 (7)]

En ĉi tiu artikolo mi pritraktos la problemon kiun prezentas kvar Esperantaj vortoj: *biskvito*, *flano*, *krakeno*, kaj *kringo*.

Ĉi tiuj vortoj apartenas al la *Fundamento de Esperanto*, do estas vortoj selektitaj de Zamenhof mem.

BISKVITO:

Laŭ *PIV* "biskvito" estas: "Speco de pano aŭ de kuko, dufoje aŭ longe bakita, ĝis plena sekeco: soldata ~o." La *Fundamento* donas ĉi tiujn ekvivalentojn en aliaj lingvoj: A. *biscuit*, F. *biscuit*, G. *Zwieback*, R. *biskvit*. Se ni

povus konkludi ke *biskvito* = [Usona] *biscuit*¹, ni tute ne bezonus pritrakti ĉi tiun vorton. Sed Zamenhof, eŭropano, sendube celis la Britan *biscuit*, do (1) cookie aŭ (2) cracker. Kiun li celis?

Butler en sia *Esperanto-English Dictionary* diras *cracker*. La germana *Zwieback* signifas *rusk*. La franca *biscuit* estas ambigua, kun signifoj egalaj al tiuj de la Brita vorto. Kion

¹ La leganto memoru ke en la Usona vortuzado "biscuit" = Aŭstralia "scone". — La Red.

pri la Rusa *biskvito*? Du Ruslingvaj konsultverkoj akordas: *biskvit* estas *sponge cake*!

PIV ankaŭ parolas pri "mar-biskvito" tradukebla angle per *hardtack*. Esperanto jam havas apartan vorton por *cookie*: *kekso*. [*PIV*.] Eble *biskvito* estus konservebla por tre malsekaj *cookies*, ekzemple *gingersnap* (*zingibra biskvito*).

FLANO

Ĉu ni uzu la plej similaspektan Anglan vorton, *flan*? La Angla vorto temas pri *tart*, precipe *fruit tart*. Tamen *PIV* alie difinas: "Ĉia plata, rondforma bakaĵo el pasto". Butler tradukas per *very thin cake or wafer*, la signifo uzita en la Esperanta traduko de la Biblio. La *Fundamento* tradukas tiel: A. *flawn* [tiel], F. *flan*, G. *Fladen*, Plinse, R. *blin*. La Rusa *blin* signifas *pancake*. *PIV* tradukas la Rusan *blin* per *blino*. La Germana *Fladen* estas rondforma, plata pastaĵo. Wells in sia *Esperanto-English Dictionary* proponis "(thin, flat) pastry; girdle cake, dropscone, baked custard tart" kiel Britajn tradukojn.

Klare la elasteco de la *PIV*-difino permesas plurajn signifojn. Eblaj estas (1) *griddle cake*, (2) *pie crust*, (3) *flan*, (4) *small thin cake or wafer*, (5) *toasta flano* = English *muffin*, *crumpet*¹, (6) *Itala flano* (*pico*) = *pizza*, (7) *meksika flano* = *tortilla*, kaj eble (8) *brila flano* = *scone*. Elasta difino povas

¹ *English muffin* kaj *crumpet* havas mem apartajn signifojn en Aŭstralia parolado.—La Red.

nuligi la bezonon uzi neologismojn. Pri (6), la *Suplemento al PIV* jam tradukas la Anglan *pizza* per *pico*.

KRAKENO

PIV difinas tiel: "Malgranda, seka, sukerita kuko, kiu krakas sub la dento. [🍪] *kringo*". La *Fundamento* diras: A. *cracknel*, F. *craquelin*, G. *Brezel*, R. *krendel*. *Krakeno* estas verŝajne parenco de la Esperanta radiko *kraki* = *to crackle*, aŭ *to crunch*. La Angla traduko eble estas malklara por kelkaj niaj legantoj. *Cracknel* estas malnova Angla vorto signifanta *hard, brittle cake or biscuit*.² La Franca vorto havas pli-malpli la saman signifon. Sed la Germana kaj Rusa terminoj signifas *pretzel*. Mi rimarkis ke en tri Esperantaj vortaroj, el kiuj du estas Germanaj, oni donas la vorton *breco* (neologismon ne troveblan en *PIV* nek *PIV-S*) por traduki la G. *Brezel* kaj sekve la A. *pretzel*.

Konforme al la ĝenerala difino donita de *PIV* mi proponas (1) *cracknel*, (2) *Graham cracker*, (3) *maiza krakeno* = *caramel popcorn*.

Alternative, *krakeno* povas = *cracker*. Du Esperantistoj en malgranda grupo kiun mi demandis preferis tiun signifon por *krakeno*. Tio estus ebla se *biskvito* = *cookie*, kontraŭe al mia supra rekomendo.

KRINGO

PIV diras "Malgranda seka sen-

² Tiel difinita en la *Macquarie Dictionary*—La Red.

sukera kuko, plejofte ringforma." La *Fundamento* diras: A. *ring shaped cake*, F. *gimblette* (*pâtisserie*), G. *Kringel*, R. *bublik*. Ŝajne Zamenhof faris la vorton *kringo* laŭ la G. *Kringel*. Kio estas *Kringel*? Bedaŭrinde, la Germanaj vortaroj kiujn mi konsultis ne multe helpas. Unu diras *cracknel* kaj la alia parolas pri ia manĝaĵo ringforma, ŝajne sensukera. La Franca *gimblette* ankaŭ estas ringforma, kaj ŝajne pastaĵo. La Rusa *bublik* estas *thick bagel*. La Rusa ŝajnas grava: *kringo* = *bagel*. Tio nuligus la bezonon krei

neologismon *bejgelo*, uzatan en la ankoraŭ ne eldonita *Comprehensive English-Esperanto Dictionary* de Pete Benson.

[Postnoto: Rüdiger Eichholz atentigas ke *PIV* atribuas la difinon de la *PV-a* "kringo" al "krakeno" kaj inverse. Li komentas: "Laŭ mia sento 'kringo' devus esti dolĉa kaj ne-krakanta, dum 'krakeno' estas nesala kaj krakanta."]

(Esperanta resumo farita de D.B.)

LA ATUTOJ DE LA AMBASADORO

de RALPH HARRY

La ambasadoro estis kontenta. La edzino de la ministro evidente studadis la libron, kiun li pruntedonis. Ŝi jam ludis unu manon kompetente, frue eltirante la atutojn de la kontraŭuloj. "Via libro instruis, ke oni devas ĉiam eltiri la atutojn kiel eble plej frue", ŝi diris. "Mi ankaŭ majstris la konvencion de Blackwood", ŝi aldonis, "kaj mi ofertis kvar senatutojn se ni eble povos sukcesi en ŝlemo".

"Kion signifus respondo de kvin trefoj?" demandis la ambasadoro.

"Ke vi havas neniun ason", ŝi respondis.

"Jes, aŭ ke mi havas ĉiujn asojn", li diris. "Vi certe bone studis".

Post du-tri disdonoj la ambasadoro,

sude, ricevis la jenan manon:

- ♠ A, 4
- ♥ A, D, 9, 8, 3
- ♦ A, 7, 6, 3, 2
- ♣ A

Li ekofertis per unu kero. Lia edzino, okcidente, pasis, kaj lia partnero anoncis "Unu pikon". La ministro, oriente, pasis.

Post iom da hezitado la ambasadoro ofertis: "Tri karoojn".

La ministredzino ne hezitis. "Kvar senatutojn!" ŝi diris triumfe.

La ambasadoro estis danka, ke ili jam diskutis la konvencion. "Kvin trefojn", li diris. Kaj tuj venis la ĝojiga oferto de lia bela partnero: "Sep kerojn!"

Estis la unua fojo, ke ili ludis

grandan ŝlemon, kaj la ambasadoro atendis iom time, dum lia edzino, okcidente, ekludis la trefan damon. Lia partnero sternis la fantomon:

- ◆ R, D, 6, 5
- ♥ R, 10, 4
- ◆ R
- ◆ F, 9, 6, 5, 2

"Dank' al Blackwood", ŝi diris, "sed mi ĝojas, ke estas vi, kiu devas ludi la manon."

La ambasadoro venkis per la trefa aso. Tiam li prenis la pikan ason, la karoan reĝon kaj la pikan reĝon. Sur la pikan damon de la fantomo li forĵetis karoon. Tiam li ludis trefon el la fantomo kaj atutis en sia mano. Li daŭrigis la krucatutadon, kaj eĉ atutis sian propran karoan ason, ĝis li havis nur du altajn kerojn — atutojn — en sia mano. Tiam, kaj nur tiam, li ludis atutojn! La kvar atutoj de la ministro senutilis.

"Gratulojn, partnero" diris la ministredzino, "kvankam mi miris, kiam vi ne elŭris la atutojn."

La ambasadoro ridetis. "Ni danku Blackwood" li diris.

Jen la kompletaj manoj:

NORDO

- ◆ R, D, 6, 5
- ♥ R, 10, 4
- ◆ R
- ◆ F, 9, 6, 5, 2

OKCIDENTO

- ◆ 10, 9, 7, 3
- ♥ 5
- ◆ F, 8, 4
- ◆ R, D, 10, 4, 3

SUDO

- ◆ A, 4
- ♥ A, D, 9, 8, 3
- ◆ A, 7, 6, 3, 2
- ◆ A

ORIENTO

- ◆ F, 8, 2
- ♥ F, 7, 6, 2
- ◆ D, 10, 9, 7
- ◆ 8, 7

(Tiun manon ludis ludanto el Yunnan en konkurso en Hongkongo kontraŭ Sidneja grupo en aŭgusto, 1991, laŭ raporto en *La Bulleno* la 24-an de septembro.)

[D-ro Harry kompilis leksikoneton de briĝterminoj. ✉ D-ro Ralph Harry, 319 Bayview Gardens, 39-42 Cabbage Tree Road, Bayview NSW 2109.] □

NIA KONKURSO PRI LA RADIKO "SAN"

En la novembra numero aperis konkurso konsistanta el listo de vortoj formitaj de Zamenhof per la radiko "san-". Pro neceso preĝi la januaran numeron pli frue ol estis anoncote, kompleta listo de sukcesintoj en la konkurso ne povis aperi antaŭ nun. Entute kvin personoj identigis la tekston. Kvar personoj sendis traduk-proponojn —

Z. P. Abbott
Margaret Chaldecott
Bernard Golden
Alan Towsey

Mark Ward (nur identigis la

liston). □

FERVOJISTOJ

IFEF (Internacia Fervojista Esperanto-Federacio), la plej vasta esperantista faka organizo, intencas pligrandigi sian aron en ĉiuj landoj, ĉefe kie ankoraŭ ne estas kunordigitaj aŭ izolitaj membroj fervojistaj.

✉ D-ro Romano Bolognesi, Via Misa 4, I-40139 Bologna, Italio. □

Lingva angulo

de ALAN TOWSEY

LEARN

to learn to speak/Esperanto etc.	= lerni paroli/Esperanton ktp.
to learn by heart	= lerni parkere
I learnt of his death/that he had died	= Mi eksciis (<i>informiĝis</i>) pri lia morto/ke li mortis

CONCLUDE

konkludi = (*PTV*) draw by reasoning logical consequences from arguments, principles or facts, e.g.:

Mi konkludis el tiu fakto, ke...
veni al la konkludo, ke...
fari/iri la konkludon, ke...
konduki al la konkludo, ke...
Tiu ĉi konkludo estus tute erara (*Z*).

a wrong conclusion = misa konkludo

That was a foregone conclusion = Tio estis jam antaŭvidebla.

to jump to conclusions = antaŭtempe decidiĝi, antaŭjuĝi la aferon

konkludi ne egalas fini! Do:

He concluded his speech with the words... = Li *finis* sian paroladon per la vortoj...

Let me conclude by quoting... = Mi finu (ĉi tiun artikolon ktp.) citante...

In conclusion = Fine, Por fini

The meeting came to a conclusion without any definite decision = La kunveno finiĝis sen ia definitiva decido.

At the conclusion of the meeting = Je la fino de la kunveno

APPEAR

appear en la senco de *seem* = *ŝajni*. Do:

He appears/seems (to be) sensible = Li ŝajnas (esti) prudenta.
The weather appears/seems favourable = La vetero ŝajnas favora.
It appears/seems that... = Ŝajnas, ke...

appear = 1. to appear, become visible, show/turn up (= ekesti, vidiĝi):

Aperi ĉe la pordo/antaŭ la publiko.

Jam aperis la unuaj burĝonoj.

2. to present oneself (= sin prezenti):

Li aperis antaŭ la tribunalo.

Se la demando aperas...

3. to turn out to be in reality (do, la *malo* de *ŝajni*):

Li aperis mensoganto (Z) = He turned out to be a liar.

Esperanto vere aperas kiel sola kandidato por lingvo internacia (Z).

4. to be published (= eldoniĝi)

La libro ĵus aperis. □

FAMA RUSA ESPERANTISTO AŬSTRALIA:

SERYŜEV INNOKENTIJ NIKOLAJEVIĈ

de N. P. STEPANOV

La homo, pri kiu temas, estis Seryŝev Innokentij Nikalojeviĉ. Jen kion mi sukcesis trovi en kelkaj fontoj. Unue, ni tralegu pri li en *Enciklopedio de Esperanto* (Budapeŝto, 1933/1986, p.489):

"*Seriŝev Inocento*, siberiano, ruso; grek-ortodoksa pastro, pedagogo, 'Esperantisto'. Naskiĝis 15 aŭgusto 1883 en Kudara. De 1906 ĝis 1917 laboris kiel pastro en Siberio, okupis sin multe pri popoleduko. Dum cara

reĝimo sidis en la malliberejo pro politika akuzo kaj Sovetion li forlasis 'pro ruĝa despotismo kaj arbitro'. Tri jarojn loĝis en Japanujo, esploris la japanan edukistemon, por kio piede vojaĝis 200 mejlojn. Nun loĝas en Sidney. Esperantisto de 1910. Unu el pioniroj de Esperanto en Siberio. En 1910 faris kune kun sia fratino (Varvara S.) rondvojaĝon tra 13 landoj de Eŭropo per Esperanto. Ĉiam, ĉie kaj ĉiel li propagandis

Esperanton; multaj paroladoj, artikoloj, prop. broŝuroj kaj kursoj. Ĉiuj familianoj estas Esperantistoj. Kunlaboris al *Int. Socia Revuo* kaj aliaj Esperanto-gazetoj. Aperigis 250-paĝan verkon pri *Siberio* (originalaj kaj tradukitaj verkaĵoj), 1914, kaj ducent-paĝajn volumojn de revuo *Oriente*, Harbin, 1925. Ampleksaj originalaj kaj trad. verkoj en manuskripto.

(*Seriŝeva Varvara N.*, sovetiano, rusino, frato de la antaŭa, instruistino. Aŭtoro de rimarkinda porinfana Esperanto-lernilo *Verda Steleto*, 1926.)"

La dua fonto estas libro de memorajoj: Toporov A.M. *Mi Estas Instruisto (rememoroj)*. Moskvo, Detskaja Literatura, 1980, 158p. 0.45 rub. (eldonkvanto 100 000 ekz.) [Ruse.] Sur p.113-116 li tre detale kaj favore skribas pri *Innokentij (Inocento) Seriŝev*. Jen estas elskribaĵoj:

"...Antaŭ mi staris altstatura svelta homo ĉ. 33-jaraĝa kun delikata, inspirita vizaĝo kaj saĝaj helaj okuloj. Li estis kurte tondita, sur kolo havis kolumeton el holanda tolaĵo, sur silka pastrorobo — krizolita steleto, sur ĝi literoj: 'Esperanto'...Fininte lecionon, li proponis: 'Vizitu min vespere...Ni interparolu...'

Loĝis la pastro kun edzino (Ekaterina, li nomis ŝin 'Katjuŝa') kaj bopatrino. Infanoj mankis. Ni ekparolis tre facile, kaj mi eksciis, ke la pastro en juneco finis elementan lernejon, poste Tomskan Politeknikan Instituton. Li havis bonegan kleron, posedis kvin aŭ ses lingvojn, ludis fortepianon, kantis, multege

legis...

Li multe verkis, pentris bildojn... [Poste Toporov detale rakontas, kiel li esperantistiĝis, sufiĉe rapide ekposedis la lingvon, aniĝis en UEA kaj eĉ abonis ŝanhajan revuon *Voĉo de Popolo*].

...Kiel mi komprenis, la pastro multege laboris, verkis artikolon en peterburga revuo *Sobraj Ĝermoj (Trezvyje Vshody)* aperigis broŝurojn kontraŭ drinkado, librojn pri kooperativo, pri Esperanto — unuvorte, li estis laborulo, sobrolo, tre talenta homo. Kaj mi neniel miriĝis, kiam poste, tuj post la Februara Revolucio, li forĵetis pastrorobojn kaj komencis labori kiel sekretario de la Altaja Kulturkleriga Unio. La lasta eldonis lernolibrojn, librojn kaj revuon *Siberia Tagiĝo (Sibirskij rassvet)* ... Forverurante Barnaŭlon, Seryŝev faris por kamparanoj valoregan donacon — li transdonis al lernejo plejparton de sia biblioteko...

Ankaŭ stranga estas lia posta sorto. Komenciĝis civitana milito, alvenis kolĉakistoj, sed li, juĝante laŭ ĉio, malmulton komprenis. Ĉiuokaze, dum plej maloportuna tempo li forveturis Japanion — por akiri paperon por la kulturkleriga unio. Li forveturis sola, sen edzino, do sekve ne intencis tie resti, tamen okazis tiel, ke li jam ne revenis patrujon. Lia vivo estis plena de misortoj. De esperantistoj el diversaj landoj, kun kiuj mi daŭre korespondis, fojfoje mi eksciis pri verkoj de la homo, ĉiam neatenditaj.

Ekzemple, li aperigis en Esperanto libron *Lando de Samurajoj* pri siaj

vagadoj tra Japanio, kaj ankaŭ pri la eduksisistemo de la lando. En angla lingvo, kiun li ankaŭ sciis perfekte, li aperigis gravan albumon pri agantoj de rusa kulturo. Kune kun biografioj de Sĉĉenov, Mĉĉenov, Pāvlov, Konĉ, Plevāko, Sikōrskij, li enigis en ĝin vivpriskribojn de princino Olga, episkopo Tiĥon Zadōnskij, Sankta Sergeo ktp. Multaj el la verkoj de I.N. Seryŝev estas, kiel mi eksciis, en Lenina Biblioteko en Moskvo. [Jes, mi vidis en katalogo la kartetojn kun mencio de la supremenciitaj libroj — N.St.]

Lin mem mi plu ne vidis, spurojn perdis, opiniis, ke li jam delonge mortis. Tamen subite — cetere, ne subite, sed post la flugo de German Tivov [6 aŭgusto 1961. La dua sovetia kosmonaŭto, fama pro sia flugo en la kosmoŝipo Vostok-2] — mi ricevis aerleteron en Esperanto el Sidnejo. De kiu do? De Inocento Seryŝev! Li skribis al mi, ke nur en Aŭstralio li kuniĝis kun sia edzino, tamen poste mortis Katjuŝa, li vivas sola, patrujon memoras kaj ankaŭ ne forgesis pri mi. Ni interkorespondas ĝis nun. [Temas pri la komenco de 1980. Mi menciu ĉi tie, ke A.M. Toporov estis ankaŭ persekutata pro Esperanto, kaj dum dudek jaroj troviĝis en malliberejoj kaj koncentrejoj kaj tiutempe jam loĝis kun sia filo en la urbo Nikolajev, suda urbo en Ukrainio. — N. St.] Innokentij Nikolajevič havas malnovan kutimon numeradi ĉiujn leterojn al siaj gekorespondantoj.

Lastan leteron al mi li markis per numero II 218. En ĝi li skribas, inter alie, ke en la Rusa Instituto de Kolumbia Universitato [en Novjorko, Usono] troviĝas lia aŭtobiografio en kvin volumoj... Li ja traveturis la tutan Eŭropon, tutan Azion, promenis en Londona Hajdparko, estis rikiŝisto en Pekino, stravendisto en Tokio, trairis kun bastono la tutan Aŭstralion. Ankaŭ skribas li, ke tute certe li multe rakontas en ĝi pri sia amata Siberio, estas en manuskripto ankaŭ ĉapitro pri mi.

Ho, rusaj sortoj! Ĉu ne estas mirindaj la laboremo, vivkapableco kaj energio de la homo! Oni amaras konscii, ke ili esus perditaj por granda scienco...

Ankaŭ en libro de Ray Ross, *Esperanto en Aŭstralio (1905-1985) (Historio de AEA)*, Brisbano, 1985, p.99 mi ekvidis la nomon "Pasuro I. Serišev (FD) 1950-61" en la rubriko Sydney en listo de UEA-delegitoj en Aŭstralio.

Estus tre interese se iuj gesamideanoj en Aŭstralio rakontus iom pli detale pri lia vivo en Aŭstralio, pri liaj sorto kaj Esperanto-agado. Tio reciproke pliriĉigus nin kaj, krome, oni eble povus skribi pri nia talenta sampatrujano en nia (loka) gazetaro. Ankaŭ mi vidis aliajn rusdevenajn nomojn kaj familinomojn en la libro de S-ro R. Ross kaj ankaŭ en la *Jarlibro 1991* de UEA — S. Gradussov, N. Levitkin, M. Stanislaus, E. Banŭk, kaj multaj aliaj. Kaj ĝenerale estus ankaŭ interese priskribi la vivon de aliaj aŭstralianoj,

devenaj el Rusio/Ruslando. Antaŭ nelonge mi aŭdis per radiostacio Radio Rossii rakonton de iu rusa virino (bedaŭrinde mi ne aŭdis ŝian nomon kaj ne memoras ŝian loĝlokon) — ŝajnas, ke ankaŭ ŝi estis, se ne el Sidnejo, do loĝas ie apud Sidnejo, kaj kvazaŭ tie troviĝas tuta rusa kolonio, kie oni strebas konservi

kaj la rusan lingvon kaj la rusan kulturon. Estus bone priverki ankaŭ iliajn vivon, sorton kaj vivmanierojn. Eble tio helpas aliajn homojn, kiuj povos poste ekkonatiĝi kaj ekamikiĝi ktp.

[SU-117571 Moscow, ul.26 Bak. komissarov 7-3-78, Stepanov N.P., Rusio.] □

Retrokomente de DOROTHY THRELFALL

Mi aludas al la artikolo de Donald Broadribb en *The Australian Esperantist* Novembro-Decembro 1991, "Niaj propagandaĵoj". Mi konsentas al ĉiuj liaj argumentoj krom unu. Mi ricevis la mesaĝon ke se Esperantisto ne scipovas flue paroli, li/ŝi ne utilas al nia Esperanto-afero. Se li/ŝi estas kompetenta verkisto aŭ tradukisto, ĉu tio signifas ke scipovo nepre ne estas taksinda?

Kiam mi unue vizitis en Parizo la Sorbonnen en 1938, mi renkontiĝis kun multaj studentoj el la Universitato ĉe Oxford en Anglujo. Tie, ili jam elstudis dum tri jaroj la francan kun escepto de kapablo konversacii. Tio mirigis min ĉar en la Universitato de Okcidenta Aŭstralio studentoj lernis jam de antaŭ multaj jaroj francan paroladon kaj komprenadon. Mi mem dum multaj jaroj instruadis ĝin sed mi bone sciis ke mia parola kapablo iomete mankas. Do mi vizitis la Sorbonnen por

plibonigi mian komprenon kaj parolkapablon de la franca lingvo. Ĉe la Sorbonne mi vizitis la klasojn de la Brita Instituto.

Kompreneble, mi neniam antaŭe aŭdis pri Esperanto. Sed dudek jarojn poste en 1958 mi renkontis ĝin, eklernis ĝin, sen instruisto ĉar mi ĉiam loĝis en kamparaj vilaĝoj en Okcidenta Aŭstralio pro tio ke mi devis instrui en la tieaj lernejoj.

Nun mi revenas al la artikolo de Donald Broadribb: mi interkonsentas kun li, ke en Aŭstralio Esperantistoj tre malofte renkontas lertajn Esperanto-parolantojn. Aldone, plejparte Esperantistoj kiuj lernis la lingvon dum la infaneco forlasas ĝin ĝis emeritiĝo.

Mi neniam aŭdis pri Esperanto ĝis kiam mi revenis al Perth antaŭ ĉirkaŭ kvardek jaroj. Mi studadis Esperanton sed mi estis tro maljuna por ĉeesti klasojn kiuj ĉiam okazis nokte. Tamen mi studis Esperanto-lite-

raturon, verkis multajn artikolojn, tradukis kaj eldonis *Vivo de Gandhi* verkitan de Privat (1980), ankaŭ alian japanan verketon.

Nun, mi multe volus ke Donald komentu pri ĉi tiu ideo: Ĉu estas neeble ke Esperantisto kiu tre bone scipovas verki kaj paroli sian propran lingvon kaj ankoraŭ kiu scipovas verki la Esperantan lingvon traduku verkon el Esperanto en sian propran lingvon? Mi faris tion kiam mi tradukis la personan historion de Senzi Yamagati pri liaj teruraj esperadoj pro la A-bombo en Nagasaki kiam li estis nur dekkvarjara knabo kaj dum multaj jaroj poste, kiam li rakontis la historion en la japana lingvo. Japanaj Esperantistoj tradukis ĝin en Esperanton en 1959 kaj mi tradukis la Esperantan historion en la anglan, kaj eldonis ĝin.

La eldonistoj diris: "Ni eldonas lian verkon en Esperanta tradukaĵo esperante ke oni legos ĝin en ĉiuj landoj. Tial ni petas ke niaj lertaj Esperantistoj tutmonde traduku ĉi tiun broŝuron en siajn proprajn lingvojn kaj eldonigu ĝin por fortigi la popolan opiniadon kontraŭ nukleaj armiloj". Tio estas unu paŝo al la bela paco, la fina celo de ĉiuj fidelaj Esperantistoj.

Nuntempe en 1992, ĉu la lingva problemo kaj la nuklea milita problemo ne estas pli teruraj kaj minacaj ol iam antaŭe? Laŭ Juĝisto

Enderby, estas almenaŭ 3000 naciaj kaj gentaj lingvoj kiujn ni devas ellerni antaŭ ol ni ekkomprenos la parolantojn. Kaj se ekeksistas centoj kaj miloj da novaj nacioj, gentoj, triboj, ĉiuj konkurantaj al nukleaj armiloj, atom-bomboj, kaj kiam riĉkrimuloj regas nin ŝtele, inside per avideco, hipokriteco, kion ni faros? La tasko estas preskaŭ ne venkebla dum hierarkiaj politikaj sistemoj regas la planedon ĉar tio necesigas ke militoj estu senĉesaj.

♀ Mia ideo estas: Kuraĝigu la virinojn lerni Esperanton. Faciligu la opor-tunojn studadi en la hejmo. Eĉ se kelkaj virinoj ŝajnas militemaj, ili ne volas ke la infanoj, genepoj, estu mortigitaj, kripligitaj. Kuraĝigu la patrinojn, la avinojn, la praavinojn, la onklinojn, la instruistinojn, la monaĥinojn, la vartistinojn, la flegistinojn, la inajn kuracistojn, leĝistojn, politikistojn, ĉiujn inajn partojn de la homaro. Faciligu al ili la studadon de Esperanto, kaj klarigu al ili la kialon.

[Kiam mi skribis "parolantoj" de Esperanto mi celis ĉiujn personojn kapablajn aktive uzi la lingvon, do ankaŭ verkantojn, tradukantojn, kc. Neptre Dorothy estas unu el niaj plej eminentaj kaj kapablaj aŭstraliaj Esperantistoj, kaj multe kontribuis al la diskonigo kaj disuzado de Esperanto. Pri la cetero de ŝia artikolo mi ankaŭ akordas kun ŝi. — DBJ] □

ARTEMULOJ

Bonvolu ne forgesi nian konkurson por trovi novan kovrildesegnon por *La Aŭstralia Esperantisto*. Por detaloj vidu p. 21 de nia jan.-feb. numero.

DIVERSAĴOJ

† Mortis la 27an de decembro 1991 Dr William Solzbacher, en Hawaj, longtempa membro de la Akademio de Esperanto, iama prezidanto de la Esperanto-Asocio de Nord-Ameriko, kaj poste membro de la Esperanto-Ligo de Norda Ameriko. D-ro Solzbacher siatempe estis estro de Esperanto-dissendoj de La Voĉo de Usono. □

† En la sama monato, je la 20a, mortis en Francio Profesoro Gaston Waringhien, iama prezidanto de la Akademio de Esperanto, unu el la ĉefaj leksikologoj de Esperanto kaj literaturisto. Kvankam laŭ propra deklaro ateisto, li estis unu el la plej helpaj konsilantoj de via redaktoro dum la eldonado de *Biblia Revuo*, kaj multe kontribuis al lia preparado de nova traduko de la Psalmoj (nur parte eldonita). □

En Albanio aperis numero 1 de *Albana Esperantisto*, en decembro 1991, eldonita de la Albana Esperanto-Ligo. Ĝis la lastatempaj reformoj en Albanio, kontakto kun eksterlandanoj estis oficiale konsiderata kiel ŝtatperfido. Nun la popolo estas libera, sed mono kaj rimedoj mankas. □

Poemojn de la eminenta albana verkisto Aleks Stavre Drenova ("Asdreni"; n. 1872, m. 1942) en Esperanta traduko de Vasil Pistori eldonis en 1991 la Albana Esperanto-Ligo en Tirano. 24paĝa broŝureto. I.a. Asdreni estis aŭtoro de la Albana nacia himno, 1912, aperanta en Esperanta vesto en la poembroŝuro. □

"Mi deziras fondi Esperantolingvan asocion pri la nifologio [scienco pri neidentigitaj flugantaj objektoj = UFO-j]. Mi tre volonte sendos informojn kontraŭ IRK." Pártay Dénes, Kaposvár, Damjanich u. 1/I. 3/2, H-7400 Hungario. □

Cerbumige (sed verŝajne eksplikeble): UEA redaktas kaj presas sian gazeton *Esperanto* en Nederlando, sed ial dissendas ĝin el Anglio. SAT redaktas sian gazeton *Sennaciulo* en Francio, sed presigas ĝin en Nederlando kaj dissendas ĝin el tie. (Cetere, la dissendanto de *Sennaciulo* estas 90jara esperantisto nederlanda, certe unu el niaj plej maljunaj aktivuloj.) □

Odlo Bokserp feris en Usono. "Ĵus mi ricevis mian ekzempleron de la 'Literatura Suplemento', skribis verkinto en *esperantoUSA*, "kaj ekrimarkis miajn donitaĵojn! Ekposte mi rimarkis ke, Ho Ve! al la 'Kaleŝeto' mankas kapo. Preskaŭ la unuaj 2 (el 5) manuskriptaj paĝoj forflugis kun la preskoboldoj. La

restaĵo estas memstara iasence, tamen la enkonduko ankaŭ valoras. Domaĝe..." Odlo tamen raportas al ni ke al li pagis la redaktoro de *esperantoUSA* nemalgrandan tantiemon — po unu botelon da inko por ĉiu mankinta paĝo.

Odlo ankaŭ feris en Francio, laŭ la januara numero de *Sennaciulo*. Post lia triumfo en nia pasintjara julio-aŭgusta numero, en kiu Odlo sukcesis malaperigi la literon ŝ sur pluraj paĝoj, la preskoboldo e la kompostejo de SAT invitis lin uzi sian talenton en Parizo. Do sur p.8 de la aludita numero de *Sennaciulo* Odlo sukcesoplene anstataŭigis iun ŝ-on per 7: "la fre7datajn eventojn", "de la 7tato kaj de la socio", "dervi7oj dezirantaj kontroli nian sanktecon aŭ nian profanecon" kc. ar Odlo planas partopreni la UK-on ijaran, li revenos al Aŭstralio ne antaŭ la fino de aŭgusto. Ĝis tiam, via redaktoro mem devas plenumi ankaŭ liajn taskojn.

Norda Prismo, unu el la plej elstaraj literaturaj gazetoj postmilitaj, reaperas. Ĝi estas abonebla pere de la AEA Libro servo, kiu akceptos abonon ĝis Majo. La prezo por jarabono (4 numeroj) estas A\$19.00.

Dezirataj Korespondi

Laŭ decido de la AEA/NZEA Kongreso en Sidnejo, Betty Aulsebrook, 51 Lakeview Crescent, Forster NSW 2428 nun prizorgas liston de eksterlandanoj dezirantaj korespondi. La sekvantaj estas nur malgranda parto de la listo. Por pli da adresoj, bonvolu kontakti Bettyn.

♂ Subhash Dixit, National Life & Insurance Co. Ltd, Post Office Box 4332, Kathmandu, Nepalo. 25-jara studento.

♂ Vladimir Melnikov, USSR 193313 Leningrad, ul Kollontaj 21-2kv 78. 33-jara pedagogo. Interesiĝas pri historio, geografio, literaturo.

♂ M'hamed Bettahar, Tizli Mascara 29130 Alĝerio. 29-jara, deziras amikinson. Instruas Esperanton.

♂ Mirosław Mazur, PL-24-211 Ratoszyn Kalonia Kepa Pollando. 28-jara, komencanto, interesiĝas pri literaturo, turismo, arto, historio, fotografio.

♂ Sedbedji Ekoue, B.P. 61296 (Be) Lome Togo Okcidenta Afriko. Lernas tri lingvojn. Interesiĝas pri legado, sporto, turismo.

♂ Korsun Juri, P.Box-7 Shostka-*7 Sumska obl Ukrainio 245110.

♂ Arun Kumar Bhattacharyya, 151 B.B. Salt Lake City, Calcutta 700064, Hindio.

Wholly printed in Australia. Computer typeset by Donald Broadribb, 46 Great Eastern Highway, Bakers Hill WA 6562; printed by SNAP, 921 Albany Highway, Victoria Park East WA 6101, Australia.

THE AUSTRALIAN ESPERANTIST

Registered by Australia Post
Publication No. WBG 2488

If undeliverable return to
D. Broadribb
46 Great Eastern Highway
Bakers Hill WA 6562

**SURFACE
MAIL**

Postage Paid
Victoria Park East
WA 6101
Australia